
INITIATIEFADVIES

Beheer van de sanitaire noodsituatie als gevolg van de tweede golf van de COVID-19-pandemie

---

Advies behandeld door

Werkgroep Sociale Zaken – Gezondheid

Advies behandeld op

29 oktober 2020 en 9 november 2020

Advies aangenomen door de Plenaire
vergadering op

19 november 2020

BRUPARTNERS

Bischoffsheimlaan 26 – 1000 Brussel

Tel : 02 205 68 68 – brupartners@brupartners.brussels – www.brupartners.brussels

Vooraf

De COVID-19-pandemie heeft de gezondheidssituatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest aanzienlijk verslechterd, en de maatregelen om het gezondheidssysteem te vrijwaren hebben de economische en sociale situatie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest helaas ongunstig beïnvloed. Vandaag hebben we bovendien niet enkel te maken met een intense tweede golf van deze ziekte maar eveneens met het vooruitzicht dat we nog lang met het virus zullen moeten leven.

Gelet op de uitzonderlijke situatie die ons land en ons gewest doormaken, dient overeenstemming te worden bereikt over de essentiële rol – die trouwens meermaals door de Regering is bevestigd – van de syndicale en patronale organisaties wat betreft de aanbeveling van rechtvaardige en nuttige beleidslijnen. Het dringend karakter van de pandemie heeft de geldende gebruiken door elkaar gehaald en de burgers, werknemers en ondernemingen voor voldongen feiten geplaatst. Zonder sociaal overleg hadden deze maatregelen de gezondheid en het welzijn van de werknemers en ondernemingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest in het gedrang kunnen brengen.

Om deze valkuilen bij het beheer van de tweede golf van de COVID-19-pandemie en na de tweede golf te vermijden, vindt Brupartners het nodig om de hiernavolgende aanbevelingen te formuleren, hierbij rekening houdend met het dringend karakter van het beheer van deze pandemie en de effecten ervan.

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Beleidsvoering

Brupartners stelt vast dat de vooruitzichten van de federale regering erop wijzen dat de effecten van de sanitaire crisis zich tijdens het hele jaar 2021 zouden kunnen laten gevoelen. Hij is van mening dat men met dit tijdsaspect rekening moet houden bij de uitwerking en de toepassing van de maatregelen, eerder dan zich aan vooruitzichten van enkele weken vast te klampen.

Brupartners vindt het essentieel dat men voorrang geeft aan de goede werking van het systeem van de gezondheidszorg. Hiertoe mogen de uitdagingen inzake volksgezondheid niet het uitstelgedrag van de Belgische beleidsvoering ondergaan. Deze uitdagingen moeten in hun geheel worden aangepakt en de volgende reflecties over het bestuur van ons land moeten hiermee absoluut rekening houden.

Brupartners herhaalt in dit opzicht dat de wens om een echt zorgtraject uit te bouwen te Brussel slechts kan worden gerealiseerd op basis van een coördinatie van de bevoegdheden, en door hierop de vereiste coherentie toe te passen met het oog op een volledig zorgtraject. De zorgnetwerken moeten de structuur van deze cohesie vormen. Hierbij dient rekening te worden gehouden met hun geografische uitstraling. **Brupartners** herhaalt bijgevolg zijn vraag voor een ontsluiting binnen de gezondheidssectoren en met de sociale sectoren, maar eveneens tussen de gefedereerde entiteiten, opdat zij hun acties zouden coördineren met het oog op een grote doeltreffendheid. Deze acties moeten bijzondere aandacht besteden aan de arbeidsvoorwaarden in het milieu van de gezondheidszorg, de valorisatie van de beroepen, de professionalisering en de kwaliteit en de toegankelijkheid van de gepresteerde diensten. Deze nieuwe vormen van beleidsvoering mogen niet leiden tot een commercialisering van de gezondheidszorg.

Brupartners herhaalt tevens de centrale plaats van het overleg in de Belgische en Brusselse beleidsvoering. Het beheer van de crisis, die op de eerste golf van de COVID-19-pandemie is gevolgd, is te vaak gevoerd zonder rekening te houden met de bijdrage die de sociale gesprekspartners hadden kunnen leveren. Meer dan alleen aan het einde of na de eerste lezing van een wet- of reglementaire tekst het advies van de sociale partners in te winnen, is het belangrijk, vooral in de context van een crisis zoals deze die we vandaag beleven, om op de sociale gesprekspartners stroomopwaarts van de beslissingen beroep te doen. Dit stemt overeen met de geest van de “gedeelde prioriteiten” en moet de retoureffekten voor de collectiviteit maximaliseren : werkgelegenheid, economie en sociaal leven.

Tenslotte, en meer bepaald wat betreft het project tot oprichting van een overlegplatform van de social-profitsector bij **Brupartners** in het kader van het protocolakkoord voor de social-profitsector 2018-19 van 18 juli 2018 voor de sectoren van de Franse en Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie, vraagt **Brupartners** om te worden geraadpleegd over het concrete project dat uit de lopende onderhandelingen met de actoren van de sector zal voortkomen. Het is belangrijk dat dit platform zijn acties afstemt op deze van de reeds actieve instellingen en platformen, met name Iriscare, de adviesraden en Brupartners als dusdanig, teneinde optimaal tot het overleg van de Brusselse social-profitsector bij te dragen.

Deze tweede golf zal van de Regering snelle en gerichte acties vereisen. **Brupartners** herhaalt dan ook dat het belangrijk is om het sociaal overleg niet als bijkomstig te beschouwen aan de dringende maatregelen die moeten worden genomen. **Brupartners** wenst hiertoe de oprichting van een driepartijencrisiswerkgroep bestaande uit de Regering en de sociale gesprekspartners op sectoraal vlak, waaraan door Brupartners wordt deelgenomen. Dit moet toelaten om beter de prioriteiten van de sectoren in aanmerking te nemen.

1.2 De maatregelen van het Heropstart- en herontwikkelingsplan voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Brupartners wijst erop dat de gebruikte werkmethode voor de opstelling en uitvoering van het Heropstart- en herontwikkelingsplan voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet de intensiteit van de tweede golf van de COVID-19-pandemie had overwogen. De kwestie van het behoud van deze werkmethode stelt zich dan ook in hoge mate.

Brupartners is tevens van oordeel dat een groot gedeelte van de maatregelen inzake gezondheidszorg en sociaal beleid niet waren gebudgetteerd in verhouding tot de geformuleerde uitdagingen. Aangezien bepaalde maatregelen structurele en duurzame wijzigingen vereisen, is **Brupartners** de mening toegedaan dat het onmogelijk is om deze doelstellingen te verwezenlijken door een budget voor te stellen dat beperkt is in de tijd. Deze budgettaire kwesties moeten eveneens rekening houden met demografische wijzigingen te Brussel. **Brupartners** wijst in de huidige toestand op de noodzaak om de diensten en arbeidsplaatsen te behouden door de toelagen te vrijwaren en de verliezen aan ontvangsten en de kostenstijgingen ingevolge de pandemie te compenseren, de nood om de arbeidsvoorwaarden te verbeteren, evenals de aantrekkelijkheid en de herwaardering van de beroepen, en op de noodzaak om over structurele budgettaire middelen en maatregelen te beschikken om het sociaal en gezondheidsbeleid uit te voeren, teneinde een duurzame maatschappelijke impact voor het welzijn van de bevolking te bewerkstelligen.

Brupartners wenst meer in het algemeen dat er budgettaire garanties zouden worden voorzien voor de bestending van de gezondheidszorg tijdens en na deze legislatuur.

Brupartners herinnert eraan dat de toekenning van arbeidsplaatsen in het kader van de heropstart niet kan gebeuren zonder de vertegenwoordigers van de twee banken van het geheel van de patronale en syndicale sociale gesprekspartners. De toekenning van deze arbeidsplaatsen in zo'n kader behelst het gevaar dat men geen rekening houdt met de situaties op het terrein.

1.3 Sociale en sanitaire impact op de Brusselse bevolking

Studies en diagnoses zijn essentieel om de beleidslijnen voor de heropstart aan te passen. Gelet op de bijzondere sociologie van Brussel moet heel bijzondere aandacht worden besteed aan de toename van de armoede en de sociale noden, de mentale gezondheid van het geheel van de Brusselaars en de impact van de sanitaire maatregelen die door de federale, gewest- en gemeenschapsregeringen voor de meest blootgestelde beroepsgroepen zijn getroffen. Ook moet het sociaal-professioneel profiel van de besmette personen en de dragers van het virus worden bepaald. Dit moet toelaten om het preventiebeleid aan te passen.

Deze studiewerkzaamheden moeten worden verricht op basis van een analyse van de mogelijke oplossingen voor een betere toegang tot de rechten van de burgers. De problemen inzake de niet-opname van rechten dreigen de draagkracht van de overheidsmaatregelen te beperken en de heropstart van de Brusselse economie bijgevolg te beïnvloeden.

1.4 Situatie van de werknemers en de professionelen van de gezondheids- en welzijnssector

De COVID-19-pandemie dreigt grote structurele wijzigingen mee te brengen op het vlak van de tewerkstelling van alle werknemers van deze sectoren. **Brupartners** vraagt daarom om niet te wachten op nefaste gevolgen van deze wijzigingen voor de werkgelegenheid en de economie om de sociale partners bij het proces voor de begeleiding van deze sectoren te betrekken.

Het personeelsgebrek laat zich in de hele gezondheids- en welzijnssector voelen. Dit gebrek is het gevolg van structurele factoren (aantrekkelijkheid van de beroepen, psychosociale last, werklust, moeilijkheden inzake kinderopvang) die nog worden verergerd door de effecten van de gezondheids crisis (quarantaines en ziekteverlof, maxima inzake overuren, tijds krediet, gedeeltelijke of volledige sluiting van crèches en scholen, enz.). Gelet op de impact van dit personeelsgebrek voor de werknemers van de sector, de werkgevers maar tevens op de impact van de dienstverlening aan de bevolking, vraagt **Brupartners** om met de sectorale sociale gesprekspartners overleg te plegen. De situatie in de Brusselse ziekenhuizen, de rusthuizen, net als in alle andere opvanginstellingen is vandaag kritiek. Een materiële en financiële ondersteuning dringt zich op, niet enkel om onze zorgsystemen te vrijwaren maar tevens om de gezondheid en het welzijn van alle actoren van de sector te verzekeren.

2. Bijzondere beschouwingen

2.1 De verzadiging van de ziekenhuizen

Om de huidige verzadiging van de ziekenhuizen onder controle te krijgen en een selectie van zieken te vermijden, beveelt **Brupartners** de oprichting van intermediaire opvangstructuren aan waarvan het project in juni laatstleden werd opgeschort. De partnerships, die zich ontwikkelen tussen ziekenhuizen

en opvangstructuren (RH/RVT, enz.) om aan het gebrek aan bedden te verhelpen, moeten het voorwerp van een publieke ondersteuning en omkadering uitmaken via IRISCARE, wat betreft het verzorgend personeel, het sanitair materieel (zuurstof, enz.) en de financiële transacties.

2.2 De testing- en tracingstrategie

Brupartners beveelt de uitwerking van een volledige, coherente en snelle teststrategie aan die met name zou moeten toelaten om het welzijn te verzekeren van de werknemers die in rechtstreeks en onrechtstreeks contact met het publiek komen, door middel van regelmatige preventieve testen van het personeel, of dit nu symptomatisch of asymptomatisch is. Deze strategie moet samengaan met een volledige tracingstrategie. Voor deze strategieën moeten bijgevolg de nodige menselijke en financiële middelen ter beschikking worden gesteld. De huidige situatie maakt geen correcte kennis van de blootstelling aan het gevaar mogelijk en brengt het behoud van essentiële diensten voor de bevolking in het gedrang, met name wat betreft het verplegend en ondersteunend personeel in de gezondheidssectoren. **Brupartners** wenst in de mate van het mogelijke te beschikken over een cartografie van de immuniteitspercentages in de essentiële sectoren. **Brupartners** verheugt zich in dit opzicht over de oprichting van een werkgroep « testing » bij Iriscare.

Vanuit een meer algemeen oogpunt hebben de internationale aanbevelingen gedurende lange tijd de voorkeur gegeven aan een strategie van massale testing. Deze strategie werd met name toegepast in de landen van Zuidoost-Azië (Zuid-Korea, Japan, enz.), met een bijzondere positieve feedback. Het is dan ook onbegrijpelijk dat de asymptomatische personen niet worden getest, meer bepaald wanneer de enige rem op deze teststrategie van budgettaire aard is.

2.3 De vaccinatiestrategie

Brupartners vraagt aan de Regering om een beleid van universele, massale en veelvoudige vaccinatie uit te werken dat rekening houdt met de verschillende mogelijke situaties wat betreft de productie en verspreiding van vaccins in Europa. Deze vaccinatie zal cruciaal zijn voor het herstel van het Gewest en voor het voortbestaan van het gezondheidssysteem. De beleidsproblemen op het vlak van gezondheidszorg mogen deze massale actie niet in de weg staan.

Brupartners vestigt de aandacht op het belang om met de specifieke kenmerken van de bevolkingsgroepen, die op het hele grondgebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest ver van het systeem van gezondheidszorg staan, rekening te houden opdat dit vaccinatiebeleid zou slagen

Aangezien de vaccinatie van de hele bevolking geleidelijk zal gebeuren, zou het verstandig zijn om deze te plannen en hierbij trapsgewijs voorrang te geven aan het verplegend personeel, de eerstelijnsactoren van de diensten aan de bevolking (publiek en privé) en van de essentiële handel, om zich vervolgens op de andere begunstigden en de burgers toe te leggen.

2.4 De openbare veiligheid en de sociale cohesie

De eerste lockdown heeft gewezen op het bestaan van problemen inzake sociale cohesie en openbare veiligheid in de dichtbevolkte wijken, met name ingevolge de tussenkomst van de openbare macht om de sanitaire maatregelen te doen naleven. **Brupartners** vraagt daarom om een mobilisatie van de actoren op het vlak van sociale cohesie teneinde nieuwe incidenten te vermijden en de communicatie ter attentie van alle bevolkingsgroepen te verbeteren.

Brupartners wijst erop dat ook het isolement van de bevolking omwille van de afzonderingsmaatregelen bijzondere aandacht vereist.

2.5 Pistes voor het personeelsgebrek in de sector van de gezondheidszorg

Gelet op de vaststelling van het personeelsgebrek wat betreft de zorg- en ondersteunende functies, vraagt **Brupartners** om alle beschikbare competenties te mobiliseren, met inbegrip van de werkzoekenden, de tijdelijke werklozen, de studenten, de stagiairs en de mensen zonder papieren die de vereiste bekwaamheden bezitten. Wat betreft het verplegingspersoneel, dient men eerst alle maatregelen te activeren die toelaten om de bestaande verpleegkrachten te mobiliseren : in de mate van het mogelijke in de beschikbare ondersteunende en administratieve teams alle gekwalificeerde verpleegkrachten bevrijden van alle mogelijke administratieve, paramedische en logistieke taken, ook 's avonds, 's nachts, tijdens de weekends... ; activering van de aanhangsels inzake deeltijds werk, beroep doen op beschikbaar verplegingspersoneel, geneesheren-specialisten die onbezet of onderbezet zijn, enz. Hierbij dient erover gewaakt dat aan dit personeel, net zoals aan het hele personeel trouwens, een kwaliteitsvolle en welgeorganiseerde kinderopvang wordt aangeboden ; de kaderovereenkomst voor het uitlenen van personeel opzetten en het nodige doen opdat de platformen en ACTIRIS verbindingssentra zouden worden voor wat de nood aan en het aanbod van personeel betreft.

De herwaardering van de bezoldigingen van het personeel van de instellingen die onder de Brusselse Gemeenschapscommissies vallen, zal van doorslaggevend belang zijn om een verlies van gekwalificeerd personeel te voorkomen, dat rechtmatig wordt aangetrokken door de lucratievere salarissen die in de andere Gewesten en op het federaal niveau worden geboden. Deze herwaardering geldt zowel voor de particuliere als voor de openbare sector.

Brupartners stelt de problematiek van het statuut van de stagiairs die in dit kader worden tewerkgesteld aan de orde met betrekking tot hun bezoldiging, hun curriculum en hun recht op kinderbijslag.

Brupartners vraagt tevens met aandrang dat de Regering meer zou communiceren over de bestaande procedures voor de terbeschikkingstelling van werknemers in de sector van de gezondheidszorg. Aangezien het vrijwilligerswerk betreft, roept **Brupartners** enerzijds op tot sectoraal overleg hierover en anderzijds tot een betere kennis van de voorwaarden om vrijwilligerswerk te verrichten.

Brupartners wenst de mobiele teams te versterken en een gedeelte van de Geco-posten, die in het kader van het Heropstartplan zijn voorzien, aan de sector van de gezondheidszorg toe te wijzen.

Brupartners stelt uitzonderlijk voor om in het kader van het federaal sectoraal overleg oplossingen te vinden voor het vraagstuk van de plafonnering van de overuren en de beperking inzake het uitstel van verlof, teneinde de personeelsleden, die dit wensen, toe te laten om zich beschikbaar te stellen.

Brupartners vraagt tenslotte om het personeel van de gezondheidssector beter te steunen, met name door kinderopvangdiensten en een psychosociale ondersteuning aan te bieden.

